

Література

1. Ромашко О. М. Роль і значення обліку витрат в системі управління підприємством // Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми розвитку обліку, контролю і аналізу в умовах глобальних економічних змін», 7-8 жовт. 2010 р. — Полтава: ТОВ «АСМІ». — 2010. — 500 с.
2. Павелко О. В. Особливості використання термінів «затрати» і «витрати» в обліку будівельно-монтажних організацій // Фінанси, облік і аудит //Збірник наукових праць. —2009. — Вип. 14. — 344 с.
3. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку (НП(С)БО) 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 07 лютого 2013 року № 73 [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.
4. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій № 291, затверджена Міністерством фінансів України від 30 листопада 1999 року [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99/page>.

УДК 657

Мельничук О. А.,
старший викладач кафедри
обліку підприємницької діяльності,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

ПЕРСПЕКТИВНИЙ НАПРЯМОК РОЗВИТКУ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

На сучасному етапі ринкових відносин в Україні дедалі виразнішими стають притаманні ринку характерні риси — конкурентоспроможність виробництва, оперативність, своєчасність і ризик прийнятих рішень. Розвиток економіки характеризується високою динамічністю бізнесу, активізацією глобалізаційних процесів, кількістю і якістю зростаючої інформації. Застосування інновацій, володіння відомою торговою маркою, хороша ділова репутація є надзвичайно важливими чинниками успішного господарювання, проте не гарантують стабільного положення підприємства на ринку в продовж тривалого часу. Тому підприємствам необхідно використовувати свої конкурентні переваги на основі використання як зовнішньої, так і внутрішньої інформації. Успішно адаптуватися до умов ринку можливо завдяки використанню

ринкових стратегій і особливих прийомів управління господарською діяльністю, в тому числі шляхом вдосконалення бухгалтерського обліку як основи забезпечення прийняття управлінських рішень. Ту частину системи бухгалтерського обліку, що забезпечує потреби управління в інформації, називають управлінським обліком. Інформація, яку надає управлінський облік, зорієнтована на задоволення потреб як стратегічного, так і поточного управління.

Світова і вітчизняна практика свідчать, що стратегічне управління дозволяє зменшити невизначеність у діяльності підприємств, підвищити його готовність до непередбачуваних ситуацій, визначити пріоритетні напрямки розвитку і зосередити на них свої зусилля. У зв'язку з цим набирали актуальності питання, пов'язані з обліково-аналітичним забезпеченням прийняття стратегічних управлінських рішень у діяльності підприємств. І саме тому із перспективних і швидкозростаючих напрямків бухгалтерського обліку стає стратегічний облік. Це пов'язано передусім із глобальними змінами у технологіях і системах управління.

Проблемам інформаційної забезпеченості прийняття стратегічних управлінських рішень присвячено роботи відомих зарубіжних і вітчизняних науковців: Б. Райана, С. Каплана, К. Друрі, І. В. Алексеевої, С. Ф. Голова, В. Р. Шевчук, П. Й. Атамаса, М. Г. Чумаченко та інших. Проте на сьогоднішній день не існує чіткого підходу до розуміння сутності стратегічного обліку та перспективи його розвитку.

Сьогодні слід говорити про систему бухгалтерського обліку, яка не обмежується грошовим вимірником, системою рахунків і подвійним записом, реєстрацією лише фактів минулого. У зв'язку з цим, безумовно, має рацію М. Чумаченко, який писав: «Бухгалтерський облік ставить своїм завданням описувати, пояснювати, передбачати факти і одночасно спрямовувати наші дії. В цьому він спирається на чотири види моделей: описові, пояснювальні, прогностичні та моделі прийняття рішень» [3].

Протягом тривалого часу свого існування система управлінського обліку зазнавала змін. Останніми роками поряд з традиційними методами управлінського обліку досить широко почали використовувати нові методи і підходи, зокрема, безперервне прогнозування, комплексне управління якістю, систему збалансованих показників, модель економічної доданої вартості, калькулювання витрат за видами діяльності та інші [1].

Впровадження даних технологій зумовлений у першу чергу зміною бізнес середовища, в якому функціонує підприємство, оскільки

в наслідок цього змінюються цілі, що постають перед підприємством. Так, усе більше і більше стали приділяти увагу довгостроковим (стратегічним) цілям. Це свідчить про те, що останнім часом сформувалась нова точка зору на управлінський облік, яка полягає в тому, що він призначений головним чином для сприяння розробки і впровадження ділової стратегії на підприємстві [2].

Розвиток стратегічного управлінського обліку багато в чому зумовлений тим, що на початку 70-х років XX століття зародилася така дисципліна, як стратегічний менеджмент. Основний акцент, який робився в даному напрямку менеджменту, — досягнення стійких конкурентних переваг. Стратегічний облік виявився досить корисною і зручною технологією, яка дозволяла зосередитися на стратегічних перспективах, включаючи дані щодо ринку збуту підприємства та його конкурентів. Також стратегічний управлінський облік при цьому забезпечує інформацією стосовно ринкових перспектив уже існуючих товарів. Аналіз, що проводиться в межах стратегічного управлінського обліку, не повинен обмежуватися одним підприємством, а повинен виявити його конкурентні переваги порівняно з іншими підприємствами, що функціонують у даній галузі. Стратегічний управлінський облік покращує існуючі ситуації забезпечення аналізу, який сприяє формуванню успішної стратегії фірми [1]. Водночас стає необхідним створювати на підприємстві культуру безперервного вдосконалення стратегічного обліку, щоб визначити й досягти рівня компетентності, який би відображав найкращу практику і забезпечення керівництва ефективною, правдивою інформацією. При цьому управлінський облік повинен бути предметом постійного критичного оцінювання його ефективності з точки зору співвідношення «витрати — вигоди» [2].

Отже, стратегічне управління в умовах глобалізації економіки репрезентує новий етап розвитку управлінського обліку. Стратегічний управлінський облік, використовуючи зовнішню і внутрішню інформацію, покликаний забезпечити керівництво підприємством необхідною якісною інформацією для прийняття управлінських рішень.

Література

1. Друри К. Управленческий и производственный учет: Пер.с англ.; Учебник. — М.:ЮНИТИ-ДАНА, 2005. — 1071с.
2. Голов С. Ф. Управлінський облік. Підручник. — 3-тє вид. — К.: Лібра, 2006. — 704 с.
3. Чумаченко Н. Г. Бухгалтерський учет: прошлое, настоящее.....будущее?! // Світ бухгалтерського обліку. — 1997. — 247 с.